

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie sygn. akt I C 249/14 Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi oddalił powództwo, zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwotę 387,39 z tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

[wyrok k.248]

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy poczynił ustalenia faktyczne, w oparciu o które wydał kwestionowany wyrok, a które w całości podziela i przyjmuje za własne Sąd II instancji. W tej sytuacji nie istnieje potrzeba ich powtarzania, bowiem - jak wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy - w wypadku orzeczenia oddalającego apelację, wydanego na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji, bez uzupełniania postępowania dowodowego, sąd odwoławczy nie musi powtarzać dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych; wystarczy stwierdzenie, że ustalenia sądu pierwszej instancji podziela i przyjmuje za swoje (tak m. in. Sąd Najwyższy w orzeczeniach z dnia 13.12.1935 r., C III 680/34, Zb. Urz. 1936, poz. 379; z dnia 14.02.1938 r., C II 2613/37, Przegląd Sądowy z 1938 r., poz. 380; z dnia 10.11.1998 r., III CKN 792/98, OSNC z 1999 r., nr 4, poz. 83; z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 67/11, nie publ.; z dnia 14.02.2013r., II CSK 292/12, Lex 1318346).

[uzasadnienie k.251-260]

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w całości, zarzucając naruszenie przepisów:

I. prawa procesowego, tj.:

1. art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez nieprawidłową, sprzeczną z zasadami logiki ocenę materiału dowodowego – w szczególności w odniesieniu do:

a) zeznań świadka M. K., który przyznał – jako osoba wykonująca z ramienia pozwanej umowę, iż pracownicy pozwanej wykonali prace izolacji tarasu w sposób nieprawidłowy oraz że strona pozwana zaniechała poinformowania o tym powódki, nadto uznaniu w oparciu o materiał dowodowy, że powódka nie wzywała pozwanej do naprawy, podczas gdy z materiału tego wynika, że pozwana wykonywała prace dodatkowe na skutek poinformowania jej o wadliwości tarasu,

b) uzupełniającej opinii biegłego, z której wynika, że pozwana odpowiada jako wykonawca m. in. za brak zabezpieczenia tarasu na zimę oraz źle wykonaną blacharkę,

c) błędnym ustaleniu, że powódka samodzielnie zerwała warstwę izolacji tarasu po zejściu pozwanej z budowy, w sytuacji, gdy powódka wezwała pozwaną do wykonania poprawek tarasu i dopiero po nieprawidłowym wykonaniu tych poprawek (co przyznał M. K.) pozwana zleciła wykonanie tarasu podmiotowi trzeciemu),

2. art. 229 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przy wyrokowaniu, że strona pozwana przyznała, że wykonała prace dotyczące robót na tarasie w sposób błędny (brak izolacji i zabezpieczenia) w sytuacji, gdy sam fakt przyznania winien skutkować uwzględnieniem powództwa,

3. art. 244 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodu w postaci dziennika budowy i uznaniu, że dokument ten świadczy o tym, że prace dotyczące tarasu objęte były odrębną umową o dzieło, podczas gdy wpis w dzienniku budowy z dnia 20 sierpnia 2012 r. świadczy o tym, że roboty budowlane dotyczyły również tarasu,

4. art. 321 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że Sąd w ramach dokonywania subsumcji nie jest związany oceną roszczenia dochodzonego przez powódkę w aspekcie wszystkich przepisów prawnych, które powinny być zastosowane jako mające oparcie w ustalonych faktach,

II. prawa materialnego, tj.:

1. art. 471 k.c. w zw. z art. 472 k.c. i art. 474 k.c. poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy z materiału sprawy wynika, że pozwana posługująca się swoimi pracownikami niewłaściwie wykonała zobowiązanie umowne, jednocześnie zaś przepisy dotyczące reżimów odpowiedzialności w postaci rękojmi oraz gwarancji nie wyłączają odpowiedzialności strony umowy na zasadach ogólnych,

2. art. 647 k.c. poprzez jego niezastosowanie do stanu faktycznego w niniejszej sprawie w sytuacji, gdy z dziennika budowy wynikało, że wykonanie tarasu w sposób gwarantujący jego izolację od wilgoci objęte było umową o roboty budowlane,

3. art. 627 k.c. w zw. z art. 637 § 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie powstania zobowiązania poprzez ich niezastosowanie, w sytuacji gdy z materiału dowodowego sprawy wynikało, że umowa zawarta między stronami jest umową o roboty budowlane, izolacja tarasu nie stanowi bowiem „dzieła” w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego,

4. art. 361 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zobowiązany do odszkodowania nie ponosi odpowiedzialności za wyrządzoną przez siebie w sposób zawiniony szkodę pozostającą w związku przyczynowo-skutkowym z jego działaniem, w sytuacji, gdy poszkodowany nie skorzystał z uprawnień rękojmi (wezwanie do usunięcia wad i in.).

W konkluzji strona apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje według norm przepisanych.

[apelacja k.264-267]

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

[odpowiedź na apelację k.283-286]

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Odnośnie zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c., to należy stwierdzić, że – jak wielokrotnie już podkreślano w orzecznictwie – Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął Sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie Sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez Sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. Natomiast jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Nie jest więc wystarczającym uzasadnieniem zarzutu naruszenia normy art. 233 § 1 k.p.c. przedstawienie przez stronę skarżącą własnej oceny dowodów i wyrażenie dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji. Strona skarżąca ma bowiem obowiązek wykazania naruszenia

przez Sąd paradygmatu oceny wynikającego z art. 233 § 1 k.p.c., a zatem wykazania, że Sąd wywiódł z materiału procesowego wnioski sprzeczne z zasadami logiki lub doświadczenia życiowego, względnie pominął w swojej ocenie istotne dla rozstrzygnięcia wnioski.

W rozpoznawanej sprawie okolicznością bezsporną jest zawarcie przez strony w dniu 23 sierpnia 2011 r. umowy o roboty budowlane, której przedmiotem było wybudowanie przez pozwaną stanu surowego otwartego budynku mieszkalnego. W aktach sprawy na k.15 znajduje się ponadto zestawienie prac dodatkowych – docieplenia ścian budynku oraz częściowego wykonania izolacji tarasu.

Z dokumentacji zdjęciowej znajdującej się na płycie CD (k.48) wynika, że sporny taras znajduje się w bryle budynku, nad garażem.

Wbrew twierdzeniom strony apelującej, sam wpis w dzienniku budowy z dnia 20 sierpnia 2012 r. o uzupełnieniu izolacji tarasu nie może przesądzać o tym, czy wykonanie tej izolacji przez pozwaną było objęte umową o roboty budowlane czy też nie. Jak już wskazano, pozwana w ramach tej umowy zobowiązała się do wybudowania budynku w stanie surowym otwartym, który – jak potwierdził to biegły sądowy wydający opinię w tej sprawie – nie obejmuje izolacji tarasu. Prace te należą do robót wykończeniowych, podobnie jak np. ocieplenie elewacji budynku czy wykonanie prac elektrycznych, których również dotyczą wpisy w dzienniku budowy. Ponadto z doświadczenia życiowego wynika, że prace wykończeniowe stanowią etap następujący już po wybudowaniu budynku w stanie surowym otwartym.

Mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, że Sąd I instancji w sposób prawidłowy ocenił, że w zakresie wykonania izolacji tarasu strony łączyła umowa o dzieło, a nie umowa o roboty budowlane, stąd zarzut naruszenia art. 647 k.c. poprzez jego niezastosowanie oraz art. 627 k.c. w zw. z art. 637 § 1 k.c. poprzez ich zastosowanie nie jest trafny.

Wbrew twierdzeniom strony skarżącej, świadek M. K. nie zeznał, że pracownicy pozwanej wykonali w sposób nieprawidłowy izolację tarasu oraz że pozwana zaniechała poinformowania o tym powódki. Na samym początku swoich zeznań świadek stwierdził, że izolacja tarasu, zarówno termiczna, jak i przeciwwodna, została wykonana zgodnie ze sztuką budowlaną. Z dalszych zeznań tego świadka wynika, że prace poprawkowe w zakresie izolacji tarasu zostały podjęte przez pracowników pozwanej po wykonaniu balustrad przez inną firmę, przy czym otwory celem mocowania balustrad zostały wykonane bez porozumienia z pozwaną bądź jej pracownikami, w miejscach źle wskazanych przez powódkę, co doprowadziło do przerwania izolacji poziomej tarasu. Co więcej, z zeznań świadka wynika, że powódka była o tym informowana bezpośrednio przez niego. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności z zeznań świadka M. K., nie wynika natomiast, aby powódka wzywała pozwaną do naprawy przedmiotowej izolacji.

Co więcej, również z opinii biegłego sądowego nie wynika, aby pozwana wykonała izolację przeciwwodną i termiczną tarasu niezgodnie ze sztuką budowlaną. Balustrady zostały zamontowane przez inną firmę, przy czym montaż ten powinien nastąpić do betonu, a nie do styropianu, którym jest wyłożona ściana. Biegły stwierdził, że usunięcie fragmentów ocieplenia ścian pionowych w czternastu miejscach nie jest przyczyną nieszczelności tarasu. Z opinii tej wynika również, że do zalewania garażu mogło dojść na skutek złego zabezpieczenia tarasu na zimę przez powódkę i działania czynników atmosferycznych. Biegły stwierdził natomiast, że w przypadku prawidłowego wykonania prac blacharskich, nie dochodziło by do przecieków po ścianie.

Odnośnie zarzutu naruszenia art. 471 k.c. w zw. z art. 472 k.c. i art. 474 k.c. oraz art. 361 § 1 k.c. Jeżeli prace zostały wykonane wadliwie, to powodowi przysługują uprawnienia wynikające z rękojmi (art. 637 k.c.) lub roszczenia odszkodowawcze oparte na zasadach ogólnych (art. 471 k.c.) (tak m. in. SN w wyroku z 3.10.2000 r., I CKN 301/00, OSNC z 2001 r., nr 4, poz. 58). Wybór określonych uprawnień związanych z wadami przedmiotu umowy zawsze pozostawiony jest zamawiającemu. Nie można zatem wykluczyć i takiej sytuacji, w której zamawiający decyduje się na odbiór robót budowlanych, których rezultat ma bardzo istotne wady. W takiej sytuacji aktywują się jego uprawnienia

z tytułu rękojmi, przy czym i w tym wypadku ich wybór pozostawiony jest zamawiającemu (tak m. in. Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 1.08.2014 r., I ACa 119/14, Legalis nr 1049754).

W rozpoznawanej sprawie powódka dochodziła od pozwanej zwrotu kosztów poniesionych w związku z tym, że zleciła innemu podmiotowi ponowne wykonanie izolacji tarasu z uwagi na wady dzieła, a zatem - zwrotu kosztów wykonania zastępczego. Dokonała więc w ten sposób wyboru uprawnienia, jakie jej przysługuje w stosunku do pozwanej.

Roszczenie, z jakim wystąpiła powódka, zostało uregulowane w art. 636 § 1 k.c., dotyczącego sytuacji, w których dochodzi do wadliwego lub sprzecznego z umową wykonywania dzieła. Uprawnienia zamawiającego w takim wypadku uszeregowane są w porządku chronologicznym. Najpierw przysługuje mu uprawnienie do wezwania przyjmującego zamówienie do zmiany sposobu wykonywania świadczenia na prawidłowy. Następnie, w razie bezskutecznego upływu tego terminu, zamawiający może dokonać wyboru między odstąpieniem od umowy albo powierzeniem poprawienia lub dalszego wykonania dzieła innej osobie. Z uprawnień przewidzianych w art. 636 § 1 k.c. zamawiający nie może jednak skorzystać po odebraniu dzieła (tak m. in. SN w wyroku z 4.4.1997 r., II CKN 65/97, L., wyroku z 3.11.2000 r., IV CKN 152/00, OSNC z 2001 r., nr 4, poz. 63, wyroku z 25.6.2014 r., IV CSK 610/13, L.).

Powódka nie wykazała, aby wzywała pozwaną do wykonania poprawek i usunięcia wad, a tym bardziej, aby wyznaczyła jej w tym celu stosowny termin. Niezależnie jednak od powyższego, jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, w rozpoznawanej sprawie nie ma zastosowania art. 636 k.c., albowiem dzieło zostało przez pozwaną zakończone, zaś przez powódkę odebrane i opłacone. Wykonanie zastępcze powódka przeprowadziła dopiero po ponad roku od zdarzenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 1, § 2 pkt 5 i § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).